SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni", Vodnikove ulice št. 2.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 228. V Ljubljani, v petek 5. oktobra 1894. **Letnik XXII.**

Iz delegacij.

Iz Budimpešte 4. oktobra.

Bosenski budget.

V današnji seji je brez vsakega ugovora vsprejela bosenski budget in izrekla zaupanje ministru Kallayu ogerska delegacija.

Redni vojni proračun.

Poročevalec Münnich pravi, da je položaj tak, da je treba skrbeti za zboljšanje vojaštva, če tudi je minister Kalnoky zagotavljal, da je mir zagotovljen.

Delegat Bolgar je pa pač za budget, samo potrebščine za vojaška učilišča on ne more dovoljiti, dokler se ne osnuje posebna ogerska vojaška akademija. Želi pa tudi, da se premené nekoliko tista določila vojaškega zakona, ki se tičejo jednoletnih prostovoljcev.

Delegat Gall bi še rad vedel, če bi se ne mogle vojaške vaje preložiti, da bi ne bile ob največjem delu, in če bi ne kazalo ob žetvi nekaj vojakov spustiti na dopust. Generalni major Zsoldes mu je odgovoril, da to z ozirom na vežbanje vojne in vremenske razmere ni mogoče.

Debata se je na to zaključila in budget v splošni debati se vsprejel.

Potem se je začela razprava o resolucijah. Apponyi je izjavil, da on ni za 40.000 gld., kateri bi se izdali za napravo načrtov za tretjo vojaško akademijo. On pa ne stavi nobenega predloga, ker pozna mnenje večine. Vprašanje o ogerskih vojaških učiliščih moral bi državni zbor vzeti popolnoma v svoje roke. Znanje nemškega službenega jezika je potrebno, ali iz tega še ne sledi, da bi moral učni jezik biti nemški.

Hegedüs misli, da nasprotuje nagodbi z Avstrijo, ko bi Ogri sami snovali vojaška učilišča. Po pogodbi mora Ogerska donašati le neko določeno svoto za skupno vojno. Apponyi pa želi, da bi poleg tega Ogri na svoje troške snovali vojaška učilišča. Pri akademiji bi se začelo, potem bi se pa nadaljevalo pri druzih skupnih napravah. On je za to, da se ministrov odgovor na to stvar vzame na znanje.

Apponyi pravi, da njegov predlog ne nasprotuje nagodbi. Sicer pa vé, da sedanja večina ogerskega državnega zbora ne mara za mažarske vojaške šole, zaradi tega on ne stavi nobenega predloga. Nad sedanjo državnozborsko večino se pa že zbirajo oblaki narodove nevolje. Na to se je vzel na znanje odgovor vojne uprave zastran ogerske vojaške akademije.

Potem se je začela razprava zastran neke učne knjige, o kateri se je že v odseku govorilo. To knjigo je dala napraviti vojna uprava, ker se prejšnja ni dovolj ozirala na ogersko državno pravo. Apponyiu pa tudi nova izdaja ne ugaja. Našel je v njej zopet državnopravne nepravilnosti. Njemu ni prav, da se o Avstro-Ogerski govori kot o skupni dedni državi, dočim ste dve državi. Taka knjiga bi se morala izdati le v sporazumljenju z ogersko vlado.

Ministerski predsednik Wekerle je Apponyiu odgovoril, da je knjigo prečital, ali ni našel nobenega mesta, ki bi ne bilo v soglasju z ogerskim državnim pravom. Knjiga je pisana strogo na podlagi dualizma, kateremu pa ne nasprotuje to, da se govori o skupni dedni državi.

Velika večina je potem izrekla svojo zadovoljnost s to knjigo.

Vzeli so se odgovori vojne uprave še na nekatere druge resolucije na znanje, tako na resolucijo zastran mažarskega jezika in seja se je končala.

Socijalni demokratje in Tržič.

V Tržiču, 2. oktobra.

Ljudski shod se je vršil prav sijajno in redno. Videl si na njem duhovščino iz 12 farâ, ne mnogo manj faranov in ž njimi veljavnih mož. Udeležilo se ga je tudi nekaj naprednjakov. Neslana „Südösterreichische Post" je trdila, da je bilo kacih 300 do 400 poslušalcev, toda smelo trdim, da je bilo samo Tržičanov mnogo več, ki so tudi z velikim zanimanjem posebno tretji govor dr. Kreka o delavskem vprašanju poslušali. Shod je provzročil splošno naudušenje. Več tednov se je govorilo o njem in bili so slišati glasovi: „Ako bi bil prihodnjič štiri ure daleč, grem zopet zraven." No, saj so pa tudi vsi gg. govorniki izvrstno svoje vloge pogodili. V plačilo naj jim bode hvaležnost vseh poslušalcev in pa sad shodov.

Da bi bil prirejen dve leti poprej, bil bi ta sad še vse drugi. Če so si nakopali jezico ošabnih Bornovcev, naj jih to ne straši. Res so se ti gospodje mnogo trudili, da bi shod preprečili, toda nazadnje so morali uvideti, da je bil ves njihov trud zastonj in da samo denar židov vendar le še vsega ne zmore.

Od strani liberalcev ni bilo nasprotovanja, ker morali so prvič uvideti, da je shod popolnoma gospodarski, posledica opozicije proti našemu židu, in drugič, ker jih pri nas ni. Nevarnejši, ker zelo predrzen in podjeten nasprotnik, pokazal se je v socijalnih demokratih. Ti so hoteli uničiti vpliv shoda posebno na mnogoštevilne tržiške delavce in so sklenili prirediti shod v Tržiču. Že pred našim shodom sta prišla dva teh apostolov v Tržič in oznanjevala med še večjidel nepokvarjenimi delavci in rokodelci svoj novodobni evangelij in ob jednem zapustila ondi „Delavca" cele komade, da bi se Tržičani tem bolje zanje ogreli. Seveda so se ti odhajajočima gostoma na čast sežgali. V gostilni „pri Kranjcu" so hoteli 8. septembra zbrati naše Tržičane. Ravno 16. avgusta, na dan našega shoda, piše modra glava tovariš Železnikar neko nemško internacijonalno pismo, nadlegajoč neko tukajšnjo gostilničarico za prostor.

LISTEK.

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

XLIII.

Na oknih stranskih ječ videl sem šest druzih, zaprtih iz političnih ozirov.

Glej, pripravljen sem bil na večjo samoto kot prej, sedaj pa vidim, da sem nekako med svetom, Začetkoma mi to ni bilo prijetno, bodisi, da me je bilo dolgo osamljeno življenje napravilo nedružnega, bodisi da me je nepovoljen izid mojega znanja z Julijanom napravil nezaupnega.

In vender zdelo se mi je v kratkem občevanju katero smo pričeli deloma z besedami, deloma z znamenji, dobrota; ako me prav ni razveseljevalo, pa me je vender nekoliko raztresalo. Svojega znanja z Julijanom nisem nikomur omenjal. Dala sva si bila moško besedo, da ostane zakopano v naju. Ako govorim v teh listih o njem, zgodi se to radi tega, ker je vsakemu, bodi si kedorkoli, nemogoče, vedeti, kedo izmej tolikih, ki so bili v teh ječah, je bil Julijan.

Novim omenjenim znanjem s sojetniki pridružilo se je še drugo, ki mi je bilo posebno prijetno.

Iz velicega okna videl sem razun ječ, ki so mi bile nasproti, vrsto strehá, cest, altan, zvonikov, kupol, ki se je izgubljala v morju in na nebu. V najbližnjej hiši, ki je bila del patrijarhovega gradu, stanovala je blaga obitelj, ki si je zaslužila pravico, da se je spominjam skazovaje mi s pozdravi usmiljenje, koje sem vzbujal v njej. Pozdrav, ljubeznjiva beseda nesrečnemu človeku je veliko delo usmiljenja.

Od tam začel je skozi okno stezati svoji ročici proti meni deček devetih ali desetih let ter kričati:

»Mati, mati, nekoga deli so v svinčenice. Ubogi jetnik, kedo bi bil?«

»Jaz sem Silvijo Pellico«, odgovoril sem.

Drug deček, malo večji, pritekel je k oknu ter zaupil:

»Ti si Silvijo Pellico?«

»Da in vidva, ljuba mi dečka?«

»Jaz sem Anton S. in tu je moj brat Jožef«.

Potem obrnil se je nazaj, rekoč: »Česa naj ga še vprašam?«

In neka gospa, mislim, da je bila njuna mati, ki je stala skrita zadej, govorila je ljubeznive besede ljubima onima dečkoma, onadva pa sta jih ponavljala, a jaz sem jih zahvaljeval s še bolj živo ljubeznivostjo.

Ti razgovori bili so kratki, nismo jih smeli zlorabiti, da ne bi kričal ječar; a vsak dan ponavljali so se, meni v veliko tolažbo, zjutraj, opoludne in zvečer. Kader so prižgali luč, zaprla je gospa okno, otroka pa sta vpila: »Lahko noč, Silvijo!« in ona, ki je postajala bolj pogumna, ponavljala je: »Lahko noč, Silvijo, pogum!«

Kadar sta otroka zajutrkovala ali večerjala, dejala sta mi: »O ko bi ti mogla dati svoje kave ali mleka! O ko bi ti mogla dati svojih prest! Ko boš prost, ne pozabi priti k nama. Dala ti bova lepih še gorkih prest in toliko poljubov!«

XLIV.

Meseca oktobra povrnila se je najhujša mi obletnica: Zaprli so me bili 13. dne tega meseca, preteklo leto. Nekaj drugih žalostnih dogodkov spominjal me je ta mesec. Dve leti poprej bil je oktobra meseca vtonil po nesreči veljak, kojega sem zelo čislal. Tri leta poprej, oktobra, bil se je iz neprevidnosti ustrelil Edvard Briche, mladenič, kojega sem ljubil, kakor bi bil moj sin. V otročjih mojih letih bila me je oktobra zadela neka druga velika nesreča.

Ako prav nisem babjeveren, sem bil vender zelo žalosten, ko so se tega meseca zbirali za me tako nesrečni spomini.

3/46

Ko je pa naša gostilničarica spoznala, s kom ima opraviti, je precej odrekla prostor „tovarišem“, češ, da so vsi brez malo izjem proti njim in da si ona ne more njih, med katerimi in od katerih živi, proti sebi za sovražnike napraviti.

Na njo so poslali tudi „Delavca“ od avgusta, v katerem je bilo čitati članek „Cerkev in država“. Seveda je romal cel sklad v — peč. Ta nezgoda pa „tovarišem“ še ni vzela poguma, ampak požrtvovalni „tovariš“ Železnikar je pisal neutegoma v Pristavo, češ, ondi nam je že vse pripravilo katoliško politično društvo. Govorniški oder in mlaji še stojé. Toda niti dve p'smi trdosrčnega gostilničarja niste ganili. In tako je za jedenkrat shod splaval po Bistrici. Morda bode drugo leto kaj. Jaz pripoznam, da se jih ne bojimo, ker pri nas se jim zna še mnogo slabeje goditi, kot v Kamniku, kajti naši so vroče krvi.

Pač pa prosimo lepo se razcvitajoče slovensko katoliško društvo, naj napravi prvi shod, katerega misli zunaj Ljubljane prirediti, pri nas, kajti zelo bil bi ravno pri nas potreben. Vi bodete nam vedno dobro došli! Kontraklub.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. oktobra.

Poljaki so dosedaj veljali kot za umne politike, in so zlasti v Avstriji mnogo dosegli. Bismarckov govor proti njim jih je pa nakrat popolnoma zmedel. Poljski listi drug za drugim sedaj zatrjujejo, da Poljaki še niso odrekli se svoji politični samostojnosti. Tako „Reforma“ piše, da tudi Avstrija nima pravice zahtevati, da bi ostal za zmiraj njen sedanji državni organizem, države nastajo in razpadajo, le narodi ostanejo, ako se sami ne uničijo. Ta list potem obširno govori o pomenu nade na obnovljenje poljske države za poljski kulturni razvoj. V podobnem smislu pišejo tudi drugi poljski listi. Taka pisava le potrjuje, da je knez Bismarck dobro poznal Poljake. V Nemčiji in Rusiji bodo sedaj imeli nekak povod iz državnih ozirov zatirati poljski živelj. Pa tudi Avstrija se ne bode mogla preveč opirati na nje, ko vidi, da je njih avstrijski patrijotizem le od danes do jutri.

Bližajoča se ministerska kriza. Wekerle baje misli dati ostavko, ako propade predloga o svobodnem bogoslužju — ali pa kaka druga cerkvena predloga. Ker je tudi več liberalcev proti vladnim predlogam, vlada že računa s tem, da propade s svojimi predlogami. Sedaj se govori, da bi liberalci bili zadovoljni, da se za ministerskega predsednika pokliče ban hrvatski. Liberalci mislijo, da s tem rešijo civilni zakon, kajti ban se je izrekel zanj. Novi ministerski predsednik bi pa ne bil zavezan hkrati s civilnim zakonom predloge o verski vzgoji otrok predložiti sankciji. Poslednja predloga je katolikom nekoliko ugodna ali protestanti zlasti kalvinci jej nasprotujejo. Ta predloga bi se opustila, kakor tudi druge cerkvene predloge, proti katerim je upor v gospodski zbornici. Za jedenkrat bi se torej le civilni zakon vpeljal. Ko bi ban postal ministerski predsednik, bi se pa najbrž nekoliko premenila narodnostna politika na Ogerskem.

Na boj proti Poljakom se v Nemčiji sedaj kliče iz vseh stranij. Na Poznanjskem se je osnovalo posebno društvo, kateremu je pravi namen, uničiti poljsko narodnost v tej pokrajini. To društvo bode vabilo nemške poljedelce, trgovce, obrtnike in zdravnike z zapada na Poznanjsko, da bodo izpodrivali Poljake. To društvo tudi podpira nemške priseljence in priporoča, da naj Nemci nobene stvari ne kupujejo pri Poljakih. Poljaki pa tudi ne mislijo ravnodušno gledati tega ravnanja proti njim. Opuščati so jeli nemške trgovce in kupujejo le pri poljskih. Tako kmalu nemški trgovci na Poznanjskem ne bodo imeli komu prodajati. S priseljevanjem nemških kmetov pa ne pojde hitro. Nekaj grajščin se je pač že razdelilo mej nemške kmete, ali poljski kmetski živelj pa ne mara tujcem prodajati svojih posestev. Hitro še Nemci ne bodo ugonobili Poljakov.

Angleški ministerski svet, ki se je bil tako nenadoma sklical, se je baje pečal največ z vzhodnoazijskimi zadevami. Angleži se boje, da pridejo v nevarnost angleške koristi v Tihem Morji. Če Japonci dobe večji vpliv in si prisvoje Korejo, bi to bilo v škodo angleški trgovini. Japonci so jako podjetni ljudje in bodo marsikje v trgovini izpodrinili Angleže. Ministri so se baje posvetovali, kako bi se dale preprečiti daljše japonske zmage. Kaj je ministerski svet sklenil, se ne ve. Če se v kitajsko-japonski razpor vmeša Anglija, dobi ta razpor svetovni pomen in odločevali ga bodo naposled še evropski diplomatje. Kdo ve, komu v korist so pobijajo Japonci in Kitajci.

Razgled po slovanskem svetu.

Češke službe božje v Hernalzu na Dunaju.

Z Dunaja, 1. oktobra.

Prvega julija je prišla konečno dolgo in goreče zaželena doba, da se je odprla češkemu ljudstvu, ki prebiva v Hernalzu, Otakringu in Währingu, cerkev preč. g. oo. Najsv. Odrešenika. Vsako nedeljo in praznik moli ljudstvo že ob pol 2. uri popoludne češki rožnivenec, potem sledi češka pridiga in litanije z blagoslovom.

Vprašamo, ali so bile toliko potrebne v onih okrajih češke službe božje in drugič, ali jih češko, večinoma delavsko ljudstvo zna ceniti?

Evo! Ona prekrasna in prostorna cerkev Marije Pomočnice je vselej obilno obiskana od pobožnega delavnega ljudstva, čeprav se začenjajo popoldanske pobožnosti na vse zgodaj. Pa kdo bi ne privoščil onemu revnemu češkemu ljudstvu po trudapolnem tedenskem delu one jedine tolažbe, jedinega krepčila? Solze se morejo vsakemu udreti pri pogledu na ono spehano množico, katera takorekoč z vetrom hiti v cerkev k pridigi in litanijam — ko se mej tem drugi lepo uležejo in po dobrem tečnem kosilu počivajo! Vsak mora biti ginjen nad prejšnjo usodo onih revežev, kakor vesel njihove sedanje sreče, kajti, preje niso slišali celo leto niti svetega evangelija, pa zdaj imajo i pridigo i litanije z blagoslovom!

Bog povrni tisočkrat preč. g. oo. Najsv. Odrešenika, da so odprli svojo cerkev češkemu ljudstvu ter tako mnoge izruli iz krempljov krvoločnih socijalistov in anarhistov! Kaj pa ima dobrega sploh češki delavec na Dunaju?

Le trudapolno delo in povsodi zasmehovanje in zasramovanje — in v takem stanju bi mu ne bila privoščena niti ona duhovna tolažba v hiši Gospodovi? To bi bilo nekrščansko, da, nečloveško!

Naj bi nastal konečno i za okraj „Favoriten“, kjer je čez 20.000 Čehov in za faro sv. Brigide pa Erdberg ono srečno trenotje, da se odprejo i te cerkve češkemu v dušni temi živečemu ljudstvu! Drugače vsaj ni mogoče ustaviti na Dunaju pogubonosnega socijalističnega in anarhističnega toka. Naša sveta vera, pridige, sv. maša in drugi sv. obredi ga omilijo; pri njih se odprejo zaslepljenemu duhovne oči, odurno srce se omehčuje, zapeljani mož začne moliti Boga, zapusti kriva pota ter postaja dober mož, oče, pošten meščan in vnet kristijan!

Bilo bi želeti le še to, da ostane cerkev Marije Pomočnice vedno odprta češkemu ljudstvu, da se ne omejijo češke pridige le za poletno dobo, marveč, da se nadaljujejo i po zimi, kadar beda, kadar hude bolezni ljudstvo tarejo, kajti takrat rabi največ tolažila in krepila; pravo tolažilo se pa nahaja edino le — v cerkvi! Bog daj!

† Andr. vit. Jekše.

Po dolgi in mučni bolezni zaspal je 27. pr. m. mirno v Gospodu z vsemi sv. zakramenti za umirajoče previden preč. g. dekan v pokoju, A. Jekše, vitez Franc Jožefovega reda. Spremilo ga je k večnemu počitku dvajset sobratov duhovnov in mnogobrojno ljudstvo. Tudi gg. okrajni glavar, sodnik in davkar, bili so prisotni. Pogreb je vodil preč. gosp. dekan J. Peternel in govoril kratek pa jedernat govor. Čitalniški pevci zapeli so na pokopališču ranjkemu v slovo: „Jamica tiha“.

Bolehal je ranjki gospod skozi tri leta. Najpoprej je imel raka na jeziku, in tedaj je prosil tudi za pokojnino, ker je le težko govoril. Raka so mu zdravniki izžgali, toda kmalu naredila se mu je neka oteklina na vratu. Oteklina je rastla in rastla in pomagalo ni nobeno zdravilo. Okoli Velike noči se mu je rana odprla. Šel je še v Gorico iskat pomoči, toda ni je dobil, ampak vrnil se je mnogo slabeji domov, kakor se je podal tje. Od tistega časa je vedno bolj in bolj ginel, pa vendar je še vedno rad prišel v družbo, dokler ni popolnoma omagal in zgubil razuma. To se je zgodilo začetkom septembra, pa predno je zgubil razum, bil je previden z vsemi sv. zakramenti za umirajoče. Svoje življenje do tistega časa, ko je prišel v Kobarid, popisal je sam, in sicer tako-le:

Lectio brevis vitae subscripti.

„Ako verjem kerstnimu listu rankega fajmoštra g. Janeza Pirih rojen sem bil v Melceh (Podmelec op. dop.) hišna št. 22 — vulgo Podrobom — dne 30. oktobra 1816. Pobča kakih osem let me ranjki oča neki dan pokliče: pojdi sem, te bom učil brat. Bil je ta moj profesor praktičen: reče: ta puštaf, ki je kakor kedreje (stol, op. dop.) je h — uni kot lata je l = l; uni, ki ima pika, je i — uni okrogli kot kolo je o, tisti puštof, ki je podoben krošnji, je z, stari c itd. V eni zimi sem znal brati toliko, kakor se sedaj v šolah naučijo v štirih letih, zakaj ranjki oča me ni učil samo pri mizi, ampak ko sim zunaj hiše, ko je delal, k njemu priskakljal, precej je vprašal, kako se imenuje tisti puštaf, ki je podoben kedreji — ali tisti, ki je kakor krošnja itd. Drugo jesen pripelje oča v hišo ranjkega „Smojča“ iz Kneže, bil je to žnidar na glasu v celi fari. Oča potegne iz kljuke dolgo suknjo, ki je tam že več let majala — ni bila več moderna, zakaj tudi ta čas so se mode preminjale ne samo v mestah, ampak tudi na kmeteh. Smojc me primeri in mi naredi iz suknje celo obleko, t. j. berješe, lajbelč in pruštof, tako da sim bil nekako prestvarjen. Oča me pelje v Idrijo, plača pri ruskem Novaku v Rižah 26 gld. za enoletno stanovanje in hrano. Dobro se mi je godilo v nemški Idriji — kruha zadosti pri knapu, hoste (jote) zadosti, učiti malo, kjer sim navk že od doma prinesel. 2 leti sim bil v Idriji, potem pridem v Gorico, tam je bilo pasije, vsak teden sem se enkrat do sitega najedel, t. j. v petek, ko nam je gospodinja polente prinesla — 6 dni v tednu smo stradali. Po leti je bilo nekoliko boljši, kjer sim v Panovci jagode (borovnice) iskal in na Blanči murve

---

Razgovarjaje se skozi okno z otrokoma in s svojimi sojetniki, delal sem se veselega, a pozneje, vrnivši se v svojo beznico, ulegla se mi je neizrečena teža na mojo dušo.

Vzel sem pero v roko, da bi zložil kak stih ali pečal se s kako drugo književno stvarjo, a zdelo se mi je, da me neka nepremagljiva moč sili pisati nekaj popolnoma druzega. Kaj? dolga pisma, kojih nisem mogel odpošiljati, dolga pisma svojej dragi rodbini, v koja sem izlival polno svoje srce. Pisal sem jih na mizo ter jih potem zopet izbrisaval. Bili so gorki izrazi ljubezni, spomini sreče, kojo sem bil užival pri svojih stariših, bratih in sestrah, ki so bili tako dobri, ki so me tako zelo ljubili. Poželenje, katero sem po njih občutil, narekavalo mi je neizmerno vrlo globoko občutljenih mislij. Pisal sem ure in ure, a vedno mi je ostajalo še mnogo občutkov v obdelovanje.

Tako sem — v drugi obliki — ponovil svoj životopis in motil samega sebe, predstavljaje si preteklost; krepé se s tem, da sem obračal svojo pozornost na srečne čase, katerih ni bilo več. Ah, moj Bog! kolikokrat spomnil sem se, ko sem si bil v najživejši podobi predočil dogodek iz lepšega svojega življenja, ko sem si bil upijanil s svojo domišljijo tako, da sem mislil, da sem skupaj z osobami, s kojimi govorim, hipoma sedanjosti, palo mi je pero iz rok in strah me je pretresel! To se vam bili zares grozni trenutki! Skušal sem jih bil vže drugekrati, a nikdar še ne s tako močjo kot tedaj, nikdar še ne s takimi krči.

Te krče in grozne težave razlagal sem s presilno razburjenostjo svojih občutkov, obliko pisem, kojo sem dajal svojim spisom in s tem, ker sem jih pisal osobam, ki so mi bile tako drage.

Početi sem hotel kaj druzega, a nisem mogel; hotel sem opustiti vsaj obliko pisem, a nisem mogel. Prijel sem za pero in vrgel se v pisanje, posledica bila je vselej pismo, polno ljubezni in bolestij.

»Ali nimam več proste svoje volje?« dejal sem si. Ali je ta sila, da morem delati, kar nočem, morda res znak bolezni v možganih? Kaj tacega se mi ni bilo prej pripetilo nikdar; kaj tacega bilo bi se dalo razlagati začetkom mojega zapora, a sedaj, ko sem se privadil življenju jetniškemu; sedaj, ko bi imela biti moja domišljija privajena vsemu, vsemu, sedaj ko sem se tako podkrepil s filozofičnimi in verskimi premišljevanji, kako morem sedaj biti suženj slepih poželenj srca in tako otročji? Vrnimo se k drugim stvarem.

Skušal sem potem moliti ali učiti se nemškega jezika. Zastonj! Zapazil sem, da pišem vže zopet drugo pismo. (Dalje sledi.)

zobal. Noben kmet me ni odgnal, ali kaj žaliga rekel, vendar enkrat se mi je ponesrečilo. Imel sem seboj „Leitfaden der christkatholischen Religion". Bukve pustim pod murvo, zlezem na drev, in ko se najem, dol pridem; bukvi ne najdem, ne vidim links und rechts nobenega, pa tudi bukvi ne. Basta, si mislim, jih je kdo vzel, ki jih bolj potrebuje — no vsaj jednega predmeta sim čez leto oproščen. Takrat ni bilo v Gorici ne Alojzijanum ne Andrejanum — stradali smo. Ko sim v sedmo šolo prišel in filozof postal, bilo je boljši, vdobil sem instrukcijo, podučeval take, ki so še manj vedeli kot jest, za 4 gld. na mesec. V sedmi šoli sim vže kofe pokusil, šel sim namreč vsako nedeljo ins Kaffehaus zur Post — ne zavolj kafe ampak da sim bral Augsburger Allg. Ztg. Takrat sim začel tudi tabak pit — vkupil Šemnitzer Pfeife in pakelc 3 König — ki je bil tačas gosposk tabak. — V 7. in 8. šoli imeli smo izvrstne učenike — iz verstva celó tri, namreč † Banberja, Peternela in slovečiga Fürsterja, tri profesorje verstva v dveh letih — zato sim tako veren in pobožen — potem v filozofični fakulteti — dr. Victorin, profesor filozofije — dr. Hartman, profesor matematike izvrstnega profesorja Kaiser — vsi ti trije so prišli na dunajsko univerzo — slednjič profesor Jordan, ki se je pa od časa do časa mešal.

Stopim v teologijo. I. leto kot externist. Profesorji bili so takrat tako-tako. Bili so: Možetič, Stibiel, ki je zgodovino le bral; Krobat bil je muhast; Kafol catenus, quatenus; Cengerle, Jerič, ki nas je vedno strašil „iam videbunt domini — practice videbunt". Končam theologijo, dobim kmalo „Dopeldecret"; kot subsidiarius in ludimagister v Opačjeselo. Bil sem subsidiarius ranc. Francenta Švagel. Practice videbunt. Miseria: kako je bilo? Slovenščine nisem znal, slovenskih bukev ni bilo — imeli smo samo ljubljansko pratiko, evangelje, Tobijeve bukve, c. kr. katekizem za ljudske šole od cesarice M. Terezije, s tem je bila slovenska bibliografija končana — toraj practice. Kot ludimagister sem pa učil kraške s—kovce tako izvrstno, da sem v 3 letih šolo skoraj izpraznil. Ranjki g. Flajs, dekan v Devinu, pride k šolski skušnji v Opačjeselo, — sede — posluša — vstane — in gre — ne reče nič. Nekaj dnij potem ga srečam na Travniku v Gorici, mi reče: „Ich war jetzt beim H. Bischof — Sie kommen nach Kirchheim: ich sagte dem Bischof: Sie taugen besser für den Seelsorger, wie für die Schule. — Pridem v Cirkno se predstavim r. g. Žbonu. — „Po, klein ist er, klein — wir werden halt probieren. — Bila sva kmalo prijatela. Pridem potem v Šebrelje in v Kobarid —

Andr. Jekše sv. r.

V Kobaridu služboval je 31 let, in potem je še prebil tri leta v pokoju, tako je bil v Kobaridu 34 let. Od začetka bil je le župnik, ko pa je leta 1869 umrl v Bovcu preč. g. dekan Vogrič imenoval je ranjki knezonadškof njega dekanom. Ker so se pa Bovčanje vedno pritoževali, da nimajo svojega dekana, imenovan je bil l. 1872 dekanom v Bovcu pr. g. Fr. Košuta, pr. g. Jekše pa je ostal dekan v Kobaridu.

On je bil toraj prvi kobaridski dekan. Bil je leta 1886 odlikovan z viteškim križcem Franc-Jožefovega reda. Imel je tudi srečo, da je 20. sept. 1891 obhajal v Kobaridu zlato mašo. Služboval je vestno. Bil je priljubljen pri duhovnih kakor pri ljudstvu. Bil je izvanredno nadarjen, posebno spomin je imel izvrsten — še pred kratkim mi je naštel sedem grških modrijanov. — Kratko rečeno: bil je mož sicer majhne postave, — kakor je sam rekel: postave sem Cahejeve — pa bil je velik na duhu. O njem je peval g. Gregorčič:

Pač mnogo moških malo mož
Naš vek rodi;
A kar nebo nam dalo mož
Med prvimi si ti.

Globok Ti um in čut gorak
Odzgor je dan
Značaj si skoval si krepak
Kot gore nezmajan.

Družbe sv. Cirila in Metoda redna IX. velika skupščina

dné 7. avgusta 1894 leta v Novem Mestu.

(Dalje).

IX. Po zborovanju je bil skupni obed na Tučekovem vrtu, katerega se je udeležilo nad 200 skupščinarjev in bi se jih bilo še več, ko bi bil prostor. Okusno okrašen vrt, dobra postrežba, ubrano in vstrajno igranje novomeške mestne godbe, pokanje topičev, vse to pospeševalo je prijetno zabavo in netilo vzbujeno navdušenost, katero so pojavljali skupščinarji v prelepih govorih. Prvomestnik Tomo Zupan nazdravi tako le:

Častita družba!

Zdelo se nam je, da je dolenjskemu vedremu ljudstvu usojeno ostati šo dalje v tišini med tem, ko stopajo drugi na dan. Zdelo se je, da naj to lepo ozemlje bo vselej še samo za-se med tem, ko se zvezujejo druga v svetovnem prometu. A le zdelo se je tako. Oni, kojega dobrot naštevati ne premorem — ne vedel bi ni začetka ni konca — je dal govoriti svojemu čutečemu srcu tudi v prid Dolenjske. Le ena sama velika njegova dobrota naj nam stopi ta trenutek v sredini te oblagodarjene dežele, v krasnem Novemmestu bivajočim, pred naše dušno oko. Po milosti Nj. Veličanstva je namreč zdrčal šele pred nekaterimi tedni prvokrat železni voz skozi dolenjske pokrajine v Novomesto. Uprav ti dolenjski železnici pa je namen Avstrijo in slovensko ozemlje ob novem prevažnem kraju zvezati z onim mokrim potom, ki je redom izvor in pospeševatelj človeškega blagostanja: z morjem. V spominju te zadnje — posebno Dolenjce kakor vse nas Slovence osolnčujoče dobrote Nj. Veličanstva naj hvaležno zakličem imenom družbe sv. Cirila in Metoda: Vsem raznim avstrijskim narodom dobrotnemu cesarju Franu Josipu, njemu ki se je prav zadnje dneve skazal posebno naklonjenega dolenjski strani naših pokrajin — trikratna slava!

Gosti se navdušeno pridružijo slavaklicem na cesarja, godba igra cesarsko pesem in topiči grmé.

Govorili so še: novomeški župan Perko, pl. Sladovič iz Novomesta, Omerza iz Kranja, prof. dr. Medved iz Maribora, c. kr. notar Luka Svetec iz Litije, Ivan Hribar iz Ljubljane, kapelan Pankracij Gregorec iz Trbovelj, prof. prof. Šuklje, dr. Poznik, dr. Ivan Tavčar, Andrej Gabršček iz Gorice in prof. dr. Marinko. Vsi govorniki so povdarjali korist družbe ter pozivljali vse stanove, da delujejo neumorno za nje razvoj in moč ter da v tej družbi vedno ostanimo vsi Slovenci požrtvovalni in edini.

Omenjati je še, da so povodom IX. velike skupščine gospa Ivana Gutnikova, gdč. Antonija Kadivčeva, litijske in šmartinske Slovenke s razprodajo kokard naklonile družbi 128 gld. čistega dobička.

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. oktobra.

(**Prezentacija.**) Za župnijo v Krašnji prezentoval je stolni kapitel ljubljanski č. g. Frančiška Kadunca, doslej farnega upravitelja v Dragi na Kočevskem.

(**V duh. semenišče v Mariboru**) so poleg imenovanih še vsprejeti gg.: Anton Masten iz Ormoža, Ferdinand Ciuha iz Hrušice pri Ljubljani in Alojzij Peterlin iz Kamnika. Vseh bogoslovcev v I. letniku je 20.

(**Osebne vesti.**) Kontrolor moške kaznilnice v Gradiški, Anton Pelko, je premeščen v Koper, na njegovo mesto pride Viktor Wenedikter doslej pristav kaznilnice v Steinu ob Donavi

(**Slovensko gledišče.**) Včerajšnja gledališka predstava Ludovik XI. ni bila uprav slabo posečena, a tako dobro tudi ne, kakor je bilo to pričakovati. Uzrok temu je menda ta, da ne velja tekom jednega tedna tako duševno utrudljive, in tudi ne preveč kratke drame igrati. Ludvig XI., jedno izmej boljih del Casimirja Delavigne-ja nosi pečat, nad vse za pesnika značilen, to je veliko rhetorike in deklamacije in lepoto oblike, psihološki razvoj pa ni globok, a kolikor ga je, je dobro vložen v značaje oseb. Igra je v istini tudi samo to, kar imenuje Nemec „Charakterbild", mnogo situvacije, malo dejanja. Iz tega sledi, da je morala biti glavna naloga igralnega osobja studij značajev; s tem dobljen je ves efekt, glavno stalo cele igre. V tem oziru so tudi vsega priznanja vredne težkoče v značaju kralja samega. Vloga rabi precej razmotrivanja in pripravljanja, vzlasti ker je glavna poteza značaja kraljevega: ona nizka bojazljivost le malo oddaljena od skrajno smešnega. V tem oziru dovršil je tudi povsem častno gospod Freudenreich svojo vlogo. A često zapazi sa mu v govoru tuji aksant, kar mu bodi v početku še odpuščeno. Pripomnili bi samo še to, da je kralj zadet od kapi; no apoplektiki se nam navadno drugače vidijo; kralj napravlja vtis sicer izživelega, kahektičnega človeka, a vsekakor bolehujočega na drugi bolezni, nego na omenjeni. Jedna najboljih močij pa se nam vidi gosp. Inemann. Vloga njegova, kakor je videti neznatna, je jedna najtežih, a reči moramo: rešil jo je povsem častno. Zdi se dam, da bode ta igralec prva dika našemu odru, če nas ne moti prehitra sodba. G. Anić se je pa vrgel skoro v samo deklamacijo; cela njegova igra je prepatetična izvzemši nastopa mej njim in kraljem samim. V proizvajanju njegove vloge zapazujemo preveč tega, čemur pravimo „Effecthascherei". Vsled tega pri njem igra nima pravega vrhunca, ko bi ga imela imeti, ker je prvotno pretiral, a močij ne dostaje za največjo potrebo. Častno pa moramo omeniti g. Verovška. Res, da izvzemši malih izjem, njegova vloga ni težka, a igral je povsem pohvalno in dobro. Z veseljem zapazujemo tudi napredek g. Danila, ki je opustil svoje nekdanje grehe in se gibal v tiru mirnega premišljenega igranja. Gospica Slavčeva — ne bi verjeli, da more najivka tako dobro igrati to vlogo! — nas je uprav presenetila z včerajšnjo svojo dovršeno igro.

Gospica Polakova kazala nam je prav lepega a tudi korektnega Doféna. V splošnem moramo reči, da je pogodila svojo vlogo. Prav dobro igrala je tudi gospica Nigrinova; dasi je bila neznatna njena vloga, ustregla jej je v vseh ozirih. Isto velja o g. Perdanu. Razvrščenje ljudstva je težkoča; isto smo opazili tudi včeraj, premehanično je vse! Ljudstvo stoji mrzlo, v natančno mu začrtanem krogu, brez zanimanja in gestije so mu marijonetne. Na licih nismo brali ničesar, in vendar naj bi se mu cel čas izražali čuti veselja ali žalosti, ne uprav navezani samo na jeden moment vsklika. Omenili bi le še, naj nekateri gospodje pazijo, da jim ne padajo mej nastopom vsakovrstne reči raz telo, kakor mečne nožnice in kapice. To so sicer malenkosti, a motijo močno in smeše prizor. — V splošnem pa moramo reči, da nas je včerajšnji večer zadovoljil, in da čestitamo igralcem na njem.

—i—

(**Pojasnilo.**) Včerajšnja novica, da se bo list „Delavec" tiskal v Dragotin Hribarjevi tiskarni v Celju, prišla je v list brez vednosti odgovornega urednika. Po verodostojni informaciji nam je poročati, da je ta novica neosnovana. G. Drag. Hribar, kojega korektne nazore o socijalni demokraciji poznamo, naj nam ne zameri, da se je po neljubi pomoti ta notica vrinila v naš list.

(**Iz Št. Jerneja.**) Z dopisom iz krškega okraja z dne 27. sept. t. l. glede ustanavljanja novih šol se popolnoma vjemamo. Gospod poročevalec piše golo resnico. Pri nas se ravno tako godi. Imamo že štirirazrednico s paralelko in vkljub temu so še štiri nove šole projektirane. Občina je naredila rekurz in slav. c. kr. ministerstvo bo v tej zadevi odločilo. Šoljska okolišča so tudi pri nas čudno narejena. Vzgled: Grašćina, Pleterje spada v vas Drčo. Grajščinski otroci iz Pleterja so všolani v Št. Jernej, ter bodo hodili po zložni sedanji poti, otroci pa iz drugih hiš iste vasi v daljno Vrhpolje čez bregove in jarke. Kako se to vjema, da so otroci iz jedne in iste vasi všolani v dva kraja? Vasi Vratno, Javorica, oba Bana, Mokropolje in druge so oddaljene do 6 km. in vendar silijo šletne otroke teh vasij v vsakdansko šolo. Ubogi otroci — utrujeni — lačni pridejo v šolo in potem naj imajo veselje do šole. Ako pa jih stariši ne pošiljajo, so kaznovani. Naj gospodje, ki silijo tako majhne otročiče iz daljave 6 km. v šolo, sami poskusijo, kako prijetna je ta pot za odraščene, in prepričali se bodo, da se godi otrokom velika krivica. Posestnik C.... iz Ban Vel. ima 6 let starega otroka. Letos je všolan. Ko je šel prvikrat v Št. Jernej, spremil ga je njegov oče. Slaboten otrok je kmalu opešal in dobri oče ga je nesel skoro celo uro v naročji v Št. Jernej. In tak otrok naj bi hodil vsak dan v šolo. Kje je pamet? Zadnji čas je, da višja oblast vmes poseže, odpravi krivico, ki se godi našemu dobremu ljudstvu in ga pomiri. Ni čuda, da je v naši fari že do 1. okt. t. l. 161 mrličev in med njimi 24 šolskih in za šolo godnih otrok. Pomanjkanje in daljna pot v šolo ste jim vzeli življenje. Ob koncu omenim še, da se nepotrebni napis — Fohlenhof — še vedno šopiri v naši lepi slovenski vasi, med tem, ko se slovenski napis — žrebetišče — pohlevno v senci skriva. Sram ga je, da je na slovenskih tleh podlaga tujčevi peti.

—a—

(**Podržavljenje južne železnice.**) Dne 2. t. m. sta avstrijski in ogerski trgovski minister upravnemu svetu južne železnice naznanila, da obe vladi želita podržaviti družbine črte. Termin v notah ni določen. Upravni svet južne železnice se bode te dni posvetoval o ponudbi ter vladi stavil svoje pogoje.

(Iz Logatca.) Na podlagi § 19. tiskovnega zakona se slavno uredništvo uljudno prosi, da sprejme glede v tamošnjem cenjenem listu z dne 1. oktobra 1894 št. 224 priobčenega članka: „Kako cerkniški zdravnik Busbach ozdravlja legar“ nasledni popravek: Okrajno glavarstvo zaradi tega ni moglo privoliti v vršitev sv. misijona v Grahovem, ker se ni samo od okrožnega zdravnika in od orožne postaje poročalo, da je se pokazalo zopet več slučajev legarja v Grahovem oziroma v Grahovski župniji, ampak še posebej iz tega vzroka, ker se je dognalo po c. kr. okrajnemu zdravniku, ki se je posebej zaradi tega v Grahovo odposlal, da se nahaja v Grahovski fari sedem slučajev vročinske polezni, ter da toraj tam se nahajoča epidemična ta bolezen še ni ponehala. Ker je torej izrek državno umeščenega zdravnika v takih slučajih edino merodajen, se je moralo; glede na to, da je bila v tekočem letu že dalje časa vročinska bolezen v Grahovem epidemična in da je na tej bolezni celo več oseb umrlo, v zdravstvenem oziru edino le v tem zmislu postopati.

C. kr. okr. glavarstvo v Logatcu, 4. okt. 1894.

Telegrami.

Vojska mej Kitajci in Japonci.

Hankov, 4. oktobra. Vsi vojaki iz pokrajine se tukaj zbirajo. Oblastva nimajo nobene moči proti revolucijonarnemu gibanju naroda. Angleški konzul je svetoval, da naj se pošljejo ženske in otroci v Shanghai.

London, 4. oktobra. Tukajšnji kitajski zastopnik je bil dalje časa v ministerstvu vnanjih stvarij. Priporočal je bajé, da naj Angleži, Francozi in Rusi pošljejo vojakov v varstvo evropejski trgovini odprtih kitajskih pristanišč.

Shanghai, 4. oktobra. Štirje oženjeni inozemski uradniki v kitajski carinski službi v Pekingu so odpotovali, ker domačini že napadajo Evropejce. V Hankovu je tudi velik strah. Osnoval se je majhen voj carinskih uradnikov za brambo. Nekoliko so se ljudje pomirili, ko je prišla angleška topnjača „Esk“.

Yokohama, 4. oktobra. Japonska vlada je sklenila najeti vnanje posojilo, kako veliko, še ni znano. Predloga se takoj predloži parlamentu. Japonski vojaki so razgnali vstaše togahutskega rodu na Koreji.

Dunaj, 4. oktobra. Južna železnica objavlja, da se je moral promet na štajerski deželni železnici Poličane-Konjice ustaviti, ker jo je podkopala voda vsled zadnjih povodnij.

Budejevice, 4. oktobra. Zaradi hudega deževja nastopa povodenj. Nekatere ulice je voda že preplavila. Iz Piseka se poroča, da ondu Vltava narašča.

Opava, 5. oktobra. V premogovnikih severne železnice je več delavcev zahtevalo zboljšanje plače. Ker se zboljšanje ni dovolilo, so nekateri delavci začeli štrajk.

Budimpešta, 5. oktobra. Gospodska zbornica je vsprejela zakon o svobodnem bogoslužju s 113 proti 112 glasom.

Carigrad, 5. oktobra. Sultan je podelil admiralu Avellanu veliki kordon medžidije reda.

Berolin, 5. oktobra. „Börsen Zeitung“ hoče vedeti, da cesarska rodbina pojde po zimi za nekaj tednov v Opatijo in cesar obišče Benedke.

Rim, 5. oktobra. Kapucinski pater Miha Carbonara je imenovan za apostolskega prefekta za italijanske naselbine v Afriki.

Pariz, 5. oktobra. Ministerski svet je sklenil začeti sodnje postopanje proti časopisu „Partie ourier“ zaradi nekega članka z dne 26. sept., v katerem se žali vojno.

Pariz, 5. oktobra. Senator Boulanger je imenovan za prvega predsednika računišča.

Pariz, 5. oktobra. „Temps“ piše, da sta si Anglija in Francija v nasprotju zaradi Egipta, Sijama in Madagaskara, a je upati, da se vsa ta nasprotja mirno poravnajo. Vojska mej Anglijo in Francijo bi bila taka nesreča, da gotovo noben državnik zanjo ne prevzame odgovornosti. Taka vojska bi bila zločin proti civilizaciji. Jedinost se bode že dosegla, ako se le na obeh straneh resno želi.

60.000 gld. znaša glavni dobitek levovskih srečk, kateri se s samo **10% odtegljejem v gotovini** izplača. Opozaramo naše častite čitatelje, da je žrebanje **dne 16. oktobra.**

Umrli so:

V bolnišnici:

1. oktobra. Matej Judež, hlapec, 46 let, sepsis.

Tujci.

3. oktobra.

Pri *Slonu*: Kalan, Oesterreicher, Schubert, Göber, Reich z Dunaja. — Deutsch, Manhart, Weiss iz Gradca. — Gatul iz Kostanjevice. — Bubak iz Trsta. — Rothhart iz Huttenberg-a. — Motony iz Bistrice. — Schwarz iz Litije. — Oberwalder iz Domžal. — Baring iz Št. Vida. — Grof Belrupt iz Gorice. — Kert iz Pisek-a. — Koritnik iz Blok.

Pri *Maliču:* Müller, Petruzzi, Mankus, Fery, Schlesinger, Poper, Kohn, Ritschl, Pribil, Freyberg, Herzog z Dunaja. — Riester, Cosulich z Reke. — Burkhardt iz Gradca. — Meller iz Trsta. — Müller iz Pulja. — Gined iz Londona. Supan iz Voloske.

Pri *bavarskem dvoru:* Rosi z Reke. — Pico iz Vidna. — Stanič iz Vel. Lašič. — Sadnik iz Radovljice.

Pri *avstrijskem caru*: Detela iz Moravč. — Marel iz Postojine. — Premrov iz Sarajeva.

Pri *Južnem kolodvoru*: Bukovic in Blažon od Sv. Jurja. — Simona z Dunaja. — Walter iz Kamnika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
4	7. u. zjut.	726·7	11·4	sl. zapad	dež	11·00 dež
	2. u. pop.	728·8	15·4	sl. jzap.	oblačno	
	9. u. zveč.	729·8	11·2	sl. zapad	dež	

Srednja temperatura 12·7° za 0·3° pod normalom.

Lingerjev hram v Ljubljani

Lingerjeve ulice štev. 1

priporoča prijateljem **pristne in dobre pijače po nizki ceni.**

Vino:

Istrijanec, rudeč	liter	**28** kr.
Tirolec, bel	„	**32** „
Dolenjec, rudečkast	„	**36** „
Tirolec, rudeč, stari	„	**40** „
***Zelenika,** bela	„	**56** „
***Teranec,** črn	„	**60** „

One z * zaznamovane vrste so iz vinokletarstva kneginje Hohenlohe. 531 3—1

Pivo:

Koslerjevo marono	1/2 litra	**9** kr.
„ „	3/10 „	**6** „

Za nepokvarjenost se jamči kakor pod pečatom!

V množini po 50 ali več litrov skupaj mnogo ceneje.

Eksekutivne dražbe.

Lovr. Švelca iz Dol. Vasi posestvo (4950 gld.) s pristojstvom (363 gld.) dné 22. okt. in 22 nov. v Cerknici

Šim. Zajca iz Št. Jakoba posestvo (1652 gld.) dné 24. oktobra in 24. novembra v Ljubljani.

Urše Ferjančič iz Slapa posestvo (2028 gld.) dné 2. nov. in 4. dec. v Vipavi.

Neže Vidic iz Ljubljane premičnine (nova obuvala, 76 gld. 40 kr.) dné 22. oktobra in 5. novembra (dolg 90 gld. 13 kr.) v Ljubljani.

Josipine Čerček iz Dobrnič pol. zemljišča (152 gld. 50 kr.) dné 23. oktobra v Trebnjem.

Jak. Peršina iz Stožic (terjatev 101 gld. 21 kr.) posestvo (7690 gld.) dné 27. okt. in 28. nov. v Ljubljani.

Predzadnji teden.

Glavni dobitki 60.000, 10.000, 5.000 gld.

v gotovini le z 10% odbitka.

Levovske srečke à 1 gld. priporoča

„MERCUR“ menjalnična delniška druzba

309 3 **na Dunaju, Wollzeile 10.** 418 27

Pozor!

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu naznanjam da sem se **preselil**

na Valvazorjev trg št. 4

in se ob enem prav toplo priporočam v izdelovanje

talarjev, havelok-, vrhnjih sukenj itd.

France Pavšner,

530 3—1 **krojač.**

Prijateljem lova, lovcem, voznikom in imejiteljem konj priporočati je, **da ohranijo obuvalo suho, konjsko opravo in usnje pri vozovih lično in čedno,** uporaba

J. Bendika

v Št. Valentinu

patentovane nepremočne

masti za usnje in likalne tinkture za usnje, maže za konje in kopita.

485 20—3 181 5-2 Vporabljajo vse te predmete pri *najvišjem dvoru, pri c. in kr. vojaščini in največjih obratnih prometih.* Dobiva se po vseh avstr. deželah. V Ljubljani pri Karolu Weberu, v Celju pri Tammu in Stiegerju, v Mariboru pri Holazeku in Martincu.

Izvirek: Giesshübl-Puchstein, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.

Prospekti zastonj in franko.

Najboljšo pitno vodo

pri epidemijski nevarnosti, v podobnih slučajih že večkrat preskušeno, od zdravniških avtoritet priznano, ima 51 35

(X.)

GLAVNO SKLADIŠTE

MATTONIJEVE

GIESSHÜBLER

najčistije lužne

KISELINE

Ta voda je popolnoma prosta organičnih snovij in daje posebno v krajih s sumljivo vodo iz vodnjakov in vodovodov najugodnejšo pijačo.

Henrik Mattoni, Karlove vari in na Dunaju.

Dunajska borza.

Dné 5. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	98 gld.	90 kr.
Skupni državni dolg v srebru	98 „	90 „
Avstrijska zlata renta 4%	123 „	10 „
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	97 „	90 „
Ogerska zlata renta 4%	121 „	50 „
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	96 „	45 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1033 „	— „
Kreditne delnice, 160 gld.	370 „	50 „
London vista	124 „	15 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 „	95 „
20 mark	12 „	19 „
20 frankov (napoleondor)	9 „	89 „
Italijanski bankovci	45 „	25 „
C. kr. cekini	5 „	89 „

Dné 4. oktobra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148 gld.	75 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155 „	75 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 „	25 „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96 „	60 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	141 „	25 „
Dunavske vravnavne srečke 5%	127 „	50 „
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 „	— „
Posojilo goriškega mesta	— „	— „
4% kranjsko deželno posojilo	67 „	50 „
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	98 „	60 „
Prijoritetne obveznice državne železnice	220 „	— „
„ „ južne železnice 3%	162 „	25 „
„ „ južne železnice 5%	128 „	20 „
„ „ dolenjskih železnic 4%	98 „	50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	196 gld.	50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 „	— „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „	50 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „	50 „
Salmove srečke, 40 gld.	69 „	50 „
St. Genóis srečke, 40 gld.	71 „	50 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 „	— „
Ljubljanske srečke	24 „	50 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	166 „	50 „
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3895 „	— „
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	482 „	— „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	108 „	50 „
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	75 „	— „
Montanska družba avstr. plan.	85 „	30 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	173 „	25 „
Papirnih rubljev 100	133 „	25 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd.

Zavarovanje za zgube pri **žrebanjih,** pri izžrebanju najmanjšeza dobitka.

Kulantna izvršitev **naročil na borzi.**

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh,** potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni sveti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnic.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni vrednik: Andrej Kalan. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.